

Suliffeqarnermi pissutsit

1. Suliffeqarneq pillugu inatsisit

Suliffeqarneq pillugu inatsisit

Suliffeqarnermut tunngasuteqartut annersaa Namminersorlutik Oqartussanit ingerlanneqarpoq, pingaarnerusumik suliffissarsiuussisarneq, suliffissaqartitsiniutinik pilersitsiortorneq aammalu sulisussanik avataaneersunik killilersimaarinninnissamik aqutsineq isumagisaralugit.

Suliffeqarnermut tunngasut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisup ataaniipput.

Taamaattorli suliassaqaarfiit allat ataasiakkaat suliassaqaartitsinermut pingaaruteqartut naalakkersuisoqaarfiit allat ataanni inississimapput, marlullu danskit naalagaaffiata ataaniillutik.

Suliffissarsiuussisarnermik, suliassaqaartitsiniarnermik aamma sulisussanik avataaneersunik killilersimaarinninnissamik pingaarnertigut aqutsineq Suliffeqarnermi innersuussisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 18. december 2003-imeersoq aamma Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30. oktober 1992-imeersoq naapertorlugit ingerlanneqarpoq. Kiisalu Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 26. august 1993-imeersoq immikkoortumut malittarisassaqaartitsilluni. Suliassartai Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit aamma kommunit suliffeqarnermut ingerlatsiviinit isumagineqarlutik.

Kommunini suliassat tassaapput suliffissaqaartitsiniarneq, inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernullu siunnersuisarneq kiisalu suliassaqaartitsiniutinik pilersitsisarneq ingerlatsisarnertu. Taakku saniatigut suliassaqaartitsiniarnermi pissutsinik paasissutissiisarneq aammalu suliffissarsiortunik nalunaarsuineq suliarineqartarput.

Upernaaq 2006-mi suliassat najukkami siunnersuisarfinnut ilitsersuisarfinnullu (Piareersarfinnut) tunniunneqarput.

Sullivinni avatangiisit pillugit inatsiseqarneq aamma Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik danskit naalagaaffiata ataaniipput, Kalaallit Nunaat Danmarkimi Arbejdstilsynip ataani immikkut nakkutilliisoqarfittut isigineqarpoq. Sulisut sulisitsisullu sinniisui nunatsinni Suliffigissaasuni ilaasortaatitaqarput.

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 21. 18. december 2004-meersoq Namminersorlulik Oqartussani kommuninilu tjenestemandinut atuuppoq, tjenestemandinulli naalagaaffiup ataaniittunut atuunnani.

Tjenestemandit naalagaaffimmi atorfillit pillugit tjenestemandinut danskit naalagaaffiannit akisussaaffigineqarpoq.

Suliffeqarfiit pillugit Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu inatsisit sapinngisamik naligiisinniarneqartarput, assigiaartunik atorfinitsitaanermi atugassaqartitsinissaq anguneqarsinnaaqullugu.

Pissutsit allat tamarmik sulisut sulisitsisullu peqatigiiffiisa akornanni isumaqatigiissutitigut aalajangersagaapput.

Feeriarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 12. november 2001-meersoq malillugu feeriarnissap sivikinnerpaaffissaa iluarsineqarnikuuvoq.

Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 29. november 2013-meersoq malillugu atorfillinnut inatsiseqarpoq.

Nittartakkat takuneqarsinnaasut

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Piareersarfiit pillugit paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.naalakkersuisut.gl
Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik Kalaallit Nunaannilu Sullivinni avatangiisit pillugit adressesemi uani sukumiinerusumik takukkit: www.at.gl

2. Suliffeqarnermi kattuffiit

Suliffeqarnermi kattuffiit

Sulinermik inuussutissarsiuteqartut amerlanerpaartaat Kalaallit Nunaanni kattuffinnit sinniisuuffigineqarput. Annerpaaq tassaavoq SIK (**Sulinermik Inuussutissarsiutillit Kattuffiat**).

SIK pillugu adressesemi sukumiinerusumik takuuk: www.sik.gl

Ukiuni kingullerni assigiinnik suliallit peqatigiiffii, nammineerlutik isumaqatiginninniarsinnaatitaapput, assersuutigalugu makkuullutik:

- Perorsaasut, Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiannut (PIP) ilaasut. PIP pillugu sukumiinerusumik paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.pip.gl
- Tusagassiortut, Tusagassiortut Peqatigiiffiat (TB) pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.tusagassiortut/Tusagassiortut-Peqatigiiffiat/
- Teleteknikerit, Radiotelegrafistit peqatigiiffianni Attaveqaammi 1917-meersumi peqatigiiffeqarput. Attaveqaat pillugu nittartagaq una takuuk: www.jumla.dk/attaveqaat

- Ingerlatsinermut teknikerit, sanaartornermik ingerlataqartut sanasullu Bygge-, Anlægs-, og træka^aartellet-imi (BAT) kattuffeqartut Kattuffiat pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.batkartellet.dk
- Nakorsat Grønlands lægekredsforeningimik kattuffeqarput kigutilerisullu Dansk Tandlægeforeningimi kattuffeqarlutik. Sukumiinerusumik paasisaqarnerorusukkuit nittartakkat uku takukkit: www.lkf.gl aamma www.tandlaegeforeningen.dk

Inuit, Danmarkimiit sulisussarsiarineqartut, Danmarkimiluunniit ilinniarsimasut, nalinginnaasumik qallunaat sulinermik inuussutissarsiateqartut kattuffiini ilaasortaaffeqartarput.

Tjenestemandinik isumaqatigiinniussisarneq qitiusumik kattuffinnit sisamanit isumagineqartarpoq:

- Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisut kattuffiat Illinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK). IMAK pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.imak.gl
- Tjenestemandit kattuffiat Atorfillit Kattuffiat (AK). AK pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.ak.gl
- Kalaallit Nuna nni ilinniagartuut Kattuffiat ASG. ASG pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.asg.gl
- Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiat (PPK). PPK pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.pk.gl

Sulisitsisunut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussani, kommunini naalagaaffimmilu pisortat sulisitsisui malunnaateqarnerisaapput. Pisortat sulisitsisutut soqutigisaat siunnersueqatigiinnermi isumaqatigiissutit aqqutigalugit ataqatigiissinneqarput.

Suliffeqarnermi namminersortuni sulisitsisut kattuffii arlaqarput: Annarsaat tassaavoq Grønlands Arbejdsgiverforening (GA). GA pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.ga.gl

- Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Kattuffiat, ILIK 1. januar 2009 aallarnerfigalugu GA-mut kattunneqarpoq. ILIK pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.ga.gl
- Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), angallatillit, umiatsiaararsorlutik aalisarsut piniartullu kattuffigaat. KNAPK pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.knapk.gl
- NUSUKA, Nunaqavissut Suliffiutillit Kattuffiat. NUSUKA pillugu paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: <http://nusuka.com>

3. Suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik naatsumik nassuiaat

Suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissanik naatsumik nassuiaat

Naatsorsueqqissaartarfiup suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissiarisartagai marlunnut immikkoortinneqarsinnaapput: Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissat aamma suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat ukiumut ataasiarlutik tamarmik immikkut saqqummertarput. Paasissutissat taakku marluk tunngavigalugit sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqartarput, ukiumut ataasiarluni sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat saqqummersinnaqartarput, nalinginnaasumik suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarnerannut ilanngutiinnarlugit saqqummersinneqartarlutik. Nunani tamalaani ILO-mik, sulisartunut aqqissuussisimaneq malillugu paasissutissat pineqartut suliarineqartarput, taamaattumillu nunani tamalaani paasissutissanut piumasaqaatinut sanilliunneqarsinnaapput.

Taamaallaat Kalaallit Nunaanni najugaqavissut suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissani pingasuusuni misissuiffigineqarnikuupput. Kalaallit Nunaanni najugaqavissut tassaatinneqarlutik ukiup misissuiffigineqartup aallartinnerani naaneranilu Kalaallit Nunaani najugaqarsimasut. 15-nik ukioqalereersimasut Kalaallit Nunaani najugaqavissut sulinerit naatsorsornerannut ilaapput. Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 18-iniit 64-nik ukiullit Suliffississaaleqinermik aamma sulisinnaasut naatsorsornerinut ilaapput.

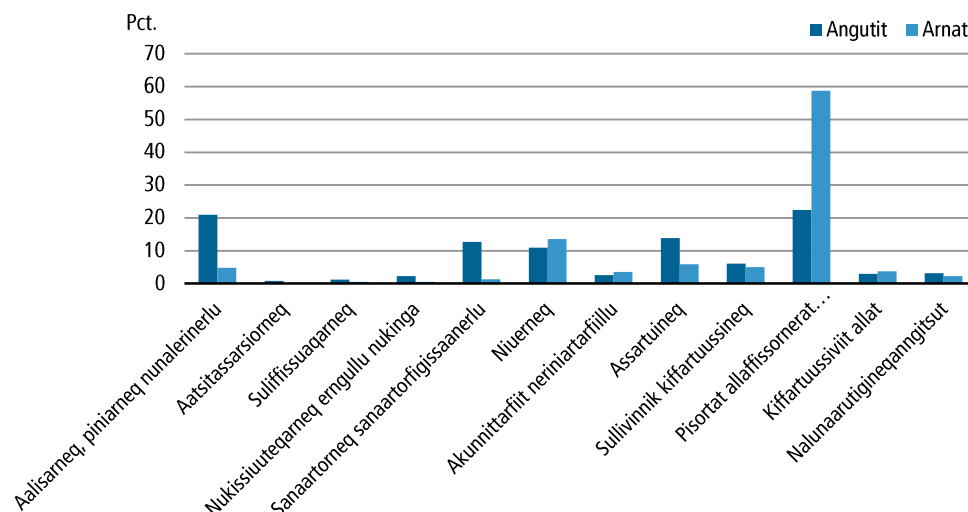
Suliffissaaleqisut amerlassusaat malinnaaviginiarlugu qaammatit tamaasa Naatsorsueqqissaartarfik suliffissarsiortutut nalunaarsukkanik saqqummiisarpog, suliffissarsiortutut nalunaarsukkat tassaapput inuit kommunit suliffissarsiuussisarfinnut suliffissarsiorlutik nalunaarsimasut. Suliffissarsiortutut nalunaarsukkat suliffissaaleqisunut sanilliunneqarsinnaanngillat, taamaattumillu suliffissaaleqisut amerlassusaannut missingersuutaannartut atorineqarsinnaalluni.

4. Sulineq

Innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugaqavissut sulisarnerat

2012-mi suliaqarfiit arnanut angutinullu immikkoortillugit titartakkami 4.1-mi takutinneqarput, arnat angutillu pineqartut najugaqavissuupput. Arnat angutillu suliaqarfinnut assigiinngitsunut immikkoortitersimanerat titartakkani ersarissorujussuarmik takuneqarsinnaavoq. Arnat 60 procentii pisortat suliffeqarfiini suliffeqarput angutit taamaallaat 20 procentii pisortat suliffeqarfiini suliffeqartut. Suliffeqarfinni allani sulisartut angutit amerlanerussuteqaqaat, aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermik aamma sanaartornermik suliaqartut angutit arnanut sanilliullugit amerlanerujussuupput, taakkunani arnat sulisartut ikittuararsuummata.

Titartagaq 4.1. 2012-mi angutit arnallu suliaqarfinnut immikkoortillugit

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNBFB1>

Kalaallit Nunaanni angutit arnanit amerlanerupput tamannalu pissutaalluni angutit amerlanerusut sulisartut, takussutissiami 4.1-mi tamanna ersersinneqarpoq. 30-niit 60-nut ukiullit akornanni arnat angutillu sulisartut amerlaqatigiinnangajapput. 20-niit 30-nut ukiullit akornanni aamma 60-ileereersimasut akornanni sulisartut angutit amerlanerusuteqangaatsiarput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu sulisartut immikkoortillugit takuneqarsinnaavoq illoqarfinni sulisartut nunaqarfinmiunut sanilliullugit amerlanerujussuusut.

Angutit arnanit agguaqatigiissillugu qaammammut aningaasarsiaqarnerungaatiarnerat takussutissiami takuneqarsinnaavoq, illoqarfinmiut nunaqarfinmiunut sanilliullugit qaammammut aningaasarsiaqqortunerungaatsiarnerat aamma takuneqarsinnaavoq.

Angutit agguaqatigiissillugu qaammammut 7.500 kr.-nik arnanit aningaasarsiaqarnerusimapput, illoqarfinmiut agguaqatigiissillugu qaammammut 5.000 kr.-ningajannik nunaqarfinmiunit aningaasarsiaqarnerusimapput. Naatsorsuinerli taamak ittoq isertitanik paasissutissiornermi iluamik atorneqarsinnaanngilaq, piffissaq suliffiusoq, suliat ilinniarsimanerlu tunuliaqutaralugit misissorneqarsimanngimmata.

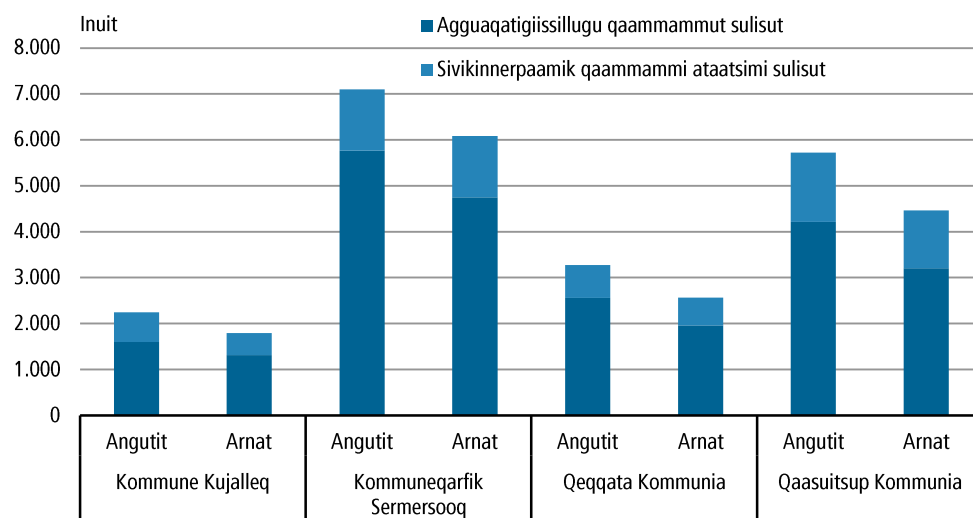
Takussutissiaq 4.1. 2012-mi arnat angutillu illoqarfinni nunaqarfinnilu suliffii aningaasarsiaallu

	Sulisut qaammatit tamaasa agguaqatigiissillugu amerlassuserisartagaat			Suliaqarfinni qaammammut agguaqatigiissillugit aningaasarsiat		
	Tamarmik	Illoqarfinni	Nunaqarfinni allanilu	Katillugit	Illoqarfinni	Nunaqarfinni allanilu
Katillugit	25.501	22.232	3.269	25.227	25.835	21.092
Angutit	14.240	12.194	2.046	28.589	29.352	24.042
Arnat	11.261	10.038	1.223	20.975	21.562	16.155

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNBFB1>

Arnat angutillu kommunini 2012-mi sulisimanerat titartakkami 4.2-mi takuneqarsinnaavoq. Titartakkami takutinneqarput agguaqatigiissillugu qaammammut sulisimanerit (tungujortoq taartumik takutinneqarpoq) aamma ukiumut inuit sulisimasut amerlassusaat (tungujortoq qaamasumik takutinneqarpoq). Tungujortumik qaamasumik qalipaattillit sulisinnaasutut suliffeqanngikkallartutut paasineqarsinnaapput. Sulisinnaasut amerlangaatsiarput tassa ukiumut sulisimasut 25 procenterimassuk kommunit tamarmik taamatut inissisimapput aamma sulisinnaasuni arnani angutinilu.

Titartagaq 4.2. 2012-mi arnat angutillu kommunini sulinerat

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNBFB3>

Innuttaasut Kalaallit Nunaanni nunaqavissut immikkoortortaqaqfinnut kiisalu illoqarfinni nunaqarfinnilu sulinerit takussutissiami 4.2-mi takuneqarsinnaapput. Sumiiffiit ataasiakkaat eqqaassanngikkaani nalinginnaavoq inuit amerlanerusut najuaqarfigisaanni sulinerit amerlanerusarnerat.

Takussutissiaq 4.2. 2012-mi immikkoortorta qarfinni sulisut agguqatigiisillugu qaammammut amerlassusaat

	Tamak- kerlutik	Illoqarfiit	Nunaqarfiit allallu
Nuna tamakkerlugu (immikkoortorta qarfiit avataaniittut ilanngullugit)	25.501	22.232	3.269
Nanortalik	676	507	169
Qaqortoq	1.493	1.437	56
Narsaq	742	591	150
Ivittuut	36	0	36
Paamiut	678	628	50
Nuuk	8.707	8.571	136
Maniitsoq	1.507	1.216	291
Sisimut	3.015	2.600	415
Kangaatsiaq	391	195	196
Aasiaat	1.409	1.348	61
Qasigiannguit	570	539	31
Ilulissat	2.273	2.092	182
Qeqertarsuaq	362	347	16
Uummannaq	1.068	613	455
Upernavik	1.085	506	579
Qaanaaq	256	207	49
Tasiilaq	941	679	262
Illoqortoormiut	154	150	4

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNBFB6>

5. Suliffissaaleqineq

Suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissanut nassuiaateqarneq naatsunnuaq

Kommunit qaammammut ataasiarlutik suliffissarsiortutut nalunaarsimasunik nalunaarsuisarnerat aamma Naatsorsueqqissaartarfiup sulinernik allattuiffia tunngavigalugit suliffissaaleqisut pillugit kisitsisitigut paasissutissiorqartarpoq. Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissat assigalugit nunani tamalaani ILO-mik, tassa sulisartunut aaqqissuussisimanermi nassuiaatigineqartut malillugit suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat suliarineqartarput. ILO-mik tunngaveqarluni suliarinerup kinguerivaa paasissutissat nunani allani kisitsisinut sanillunneqarsinnaalernerat. ILO-mi suliffissaaleqisup nalunaarsuinermit suliffeqarsimannginnissaa piumasaqaatigineqartut pingaarnerit ilagivaat. Suliffissaaleqisut qaammammi nalunaarsuiffiusumi suliffeqarsimasutut nalunaarsukkanut ilanngunneqarneq ajorput. Suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani taamaallaat inuit najugaqavissut paasissutissanut ilanngunneqartarput.

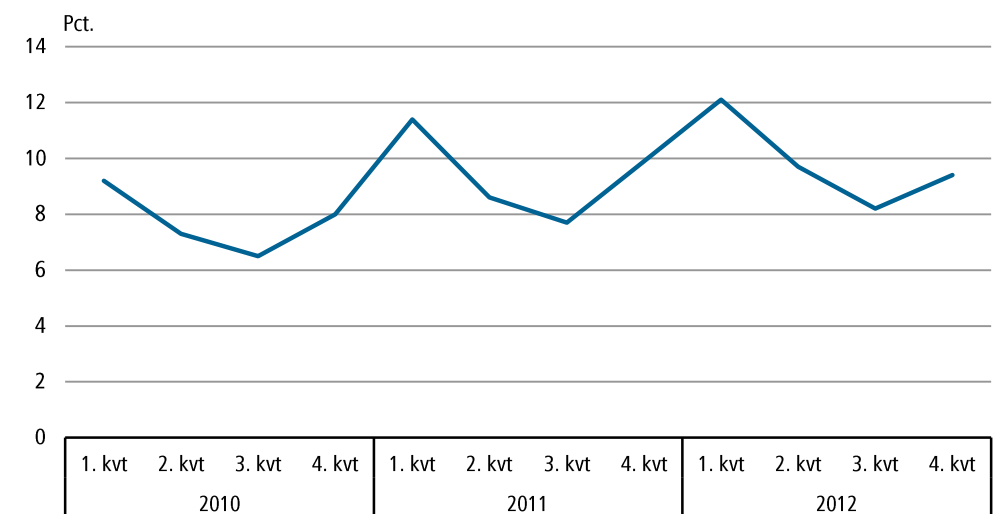
Suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfimmit ukiumut ataasiarlutik saqqummersinneqartarput, taakku saniatigut qaammatit tamaasa suliffissarsiortutut nalunaarsukkat saqqummersinneqartarput.

Saqqummersitat taakku suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissatut isigineqassanngillat tassa suliffissaaleqisut piffissami tassanerpiaq qanoq inissisimanerannik taamallat takutitsisuusarmata, naatsorsuutini suliffeqannginnermut piumasaqaataasut tunuliaqutarineqarneq ajorput. Allaasarisani tulliuttuni ukiumut suliffissaaleqinermik kisitsisitigut nalunaarusiaq taamaallaat sammeneqarpoq.

Najugaqavissut akornanni suliffissaaleqineq

Titartakkami 5.1-mi suliffissaaleqinermut piffissaq apequtaasartoq takuneqarsinnaavoq, ukiukkut suliffissaaleqisut amerlanerusarput aasamilu ikinnerusarlutik. Sulineq pillugu kisitsisit killormoortut takutippaat, tassa ukiup ingerlanerani sulisut nikerannginnerusaramik.

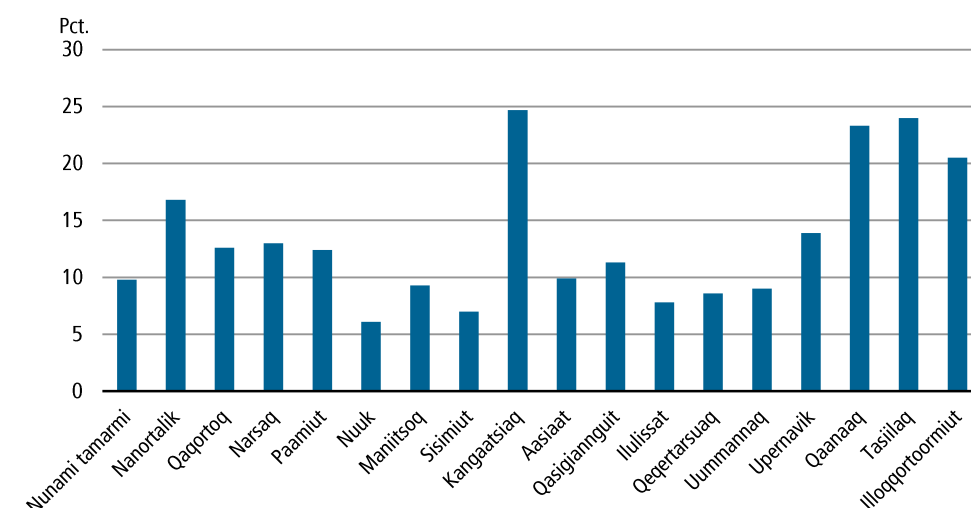
Titartagaq 5.1. Suliffissaaleqisut agguaqatigiissillugu qaammammut amerlassusaat kvartalinut immikkoortiterlugit

Najoqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

Nunap immikkoortorta qarfiini suliffissaaleqisut amerlassusaasa assigiinngisitaarnerujussuaq titartakkami 5.2-mi takuneqarsinnaavoq. Nuummi suliffissaaleqisut ikinnerpaajupput, tassani innuttaasut 6 procentisa missaat suliffissaaleqisuullutik, Kangaatsiami, Qaanaami, Illoqqortoormiuni aamma Tasiilami suliffissaaleqisut amerlanerpaajupput, taakkunani suliffissaaleisut innuttaasut 20 procentit missaaniit aallartimmata. 2012-mi qaammammut agguaqatigiissillugu nuna tamakkerlugu innuttaasut 9,84 procentii suliffissaaleqisuusimapput.

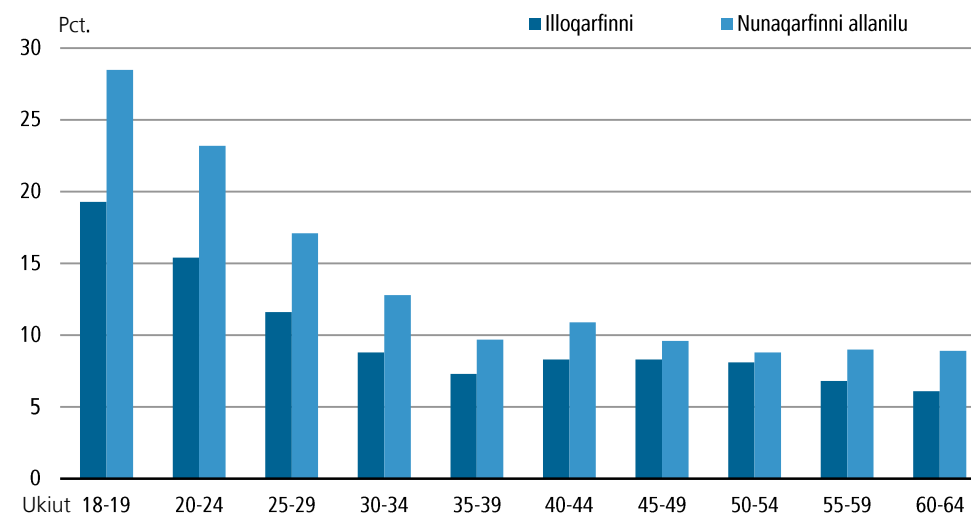
Titartagaq 5.2. 2012-mi nunap immikkoortorta qarfiini qaammammut agguaqatigiissillugu suliffissaaleqisut amerlassussat

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

Titartakkami 5.3-mi inuusuttut nuna qarfinni suliffissaaleqisut ukioqqortunerusunut sanilliullugu amerlanerusut takuneqarsinnaavoq. Illo qarfinni 18-19-nillu ukiulit akornanni 19,3 procentit suliffissaaleqisuupput nuna qarfinni taamatut ukiullit 28,5 procentii suliffissaaleqisut, illo qarfinni nuna qarfinnilu suliffissaaleqisut ukioqqortusiartortillutik 35-it missaanik ukiullit tikillugit ikiliartorput. Titartakkami aamma takuneqarsinnaavoq nuna qarfinni suliffissaaleqisut illo qarfinni suliffissaaleqisut ukiui apeqqutaannatik suliffissaaleqisunit amerlanerusut.

Titartagaq 5.3. 2012-mi illo qarfinni nuna qarfinnilu qaammammut agguaqatigiissillugu suliffissaaleqisut amerlassussaat

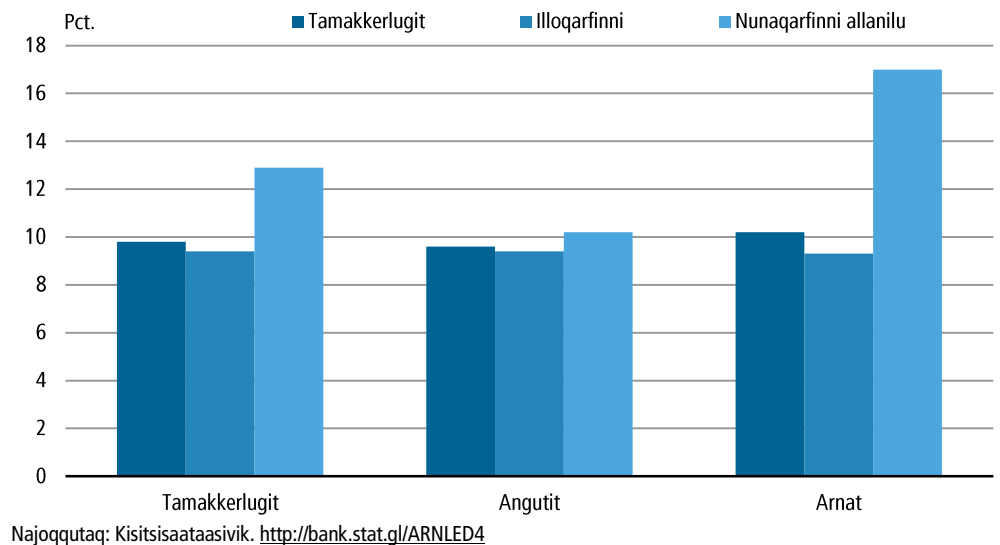

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

Titartakkami 5.4-mi nunami tamarmi arnat suliffissaqanngitsut angutinit amerlanerulaartut takuneqarsinnaavoq. Arnat amerlanerusut suliffissaaleqinerannut pissutaavoq nuna qarfinni arnat suliffissaaleqisut amerlanerunerat illo qarfinni arnanut suliffissaaleqisunut sanilliullugit. Angutit akornanni illo qarfinni nuna qarfinnilu suliffissaaleqisut

naligiippajaaginnarput. Illoqarfinni arnat suliffissaaleqisut angutitut saniullilullugit ikinnerupput.

Titartagaq 5.4. 2012-mi illoqarfinni nunaqarfinnilu arnat angutillu suliffissaaleqisut

6. Sulisinnaasut

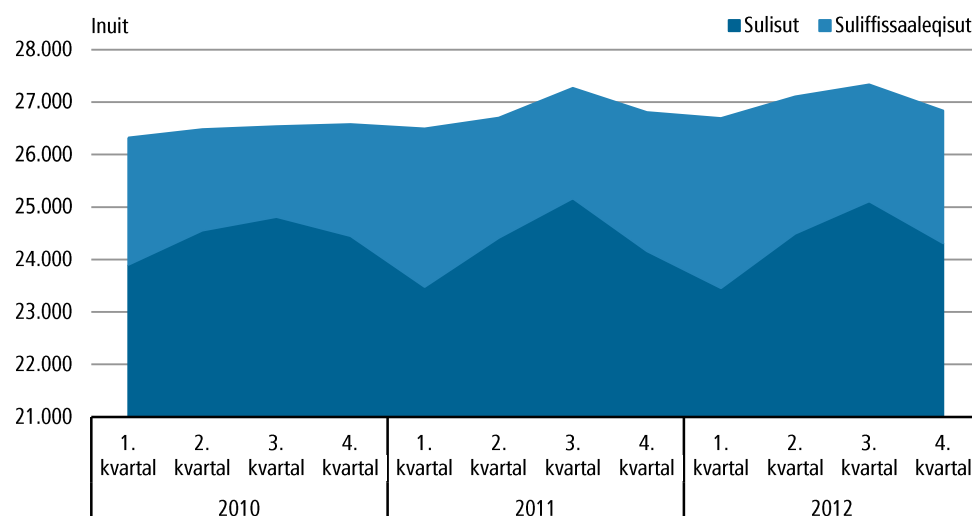
Sulisinnaasut

Sulisut aamma suliffissaaleqisut ataatsimoortillugit tassaapput suliffeqarfinni sulisinnaasut. Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissat aamma suliffissaaleqisut pillugit kisitsisitigut paasissutissat tunngavigalugit sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqartarput. Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissani kisitsisit aamma suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani kisitsisit ataatsimoortinneqartarput. Suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani naatsorsuinerit malillugit tassa taamaallaat inuit 18-it 64-illu akornanni ukiullit najugaqavissut sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissani naatsorsuinnermut ilanngunneqartarput.

Sulisut imaluunniit suliffissaaleqisut 18-it inorlugit ukiullit aamma 64-it sinnerlugit, imaluunniit ukiumi nalunaarsuiffiusumi ukioq ilivitsuunngitsoq nunatsinni najugaqarsimasut sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissanut ilanngunneqanngillat.

Sulinerit suliffissaaleqisullu suliaqarfinni assigiinngitsuni inissisimanerat Titartakkami 6.1-mi takuneqarsinnaavoq. Titartakkami kisitsisit qummoortut tassaapput inuit amerlassusaat 21.000-nit aallartittut, qalipaati nikerarnerisa sulinerit suliffissaaleqisullu ningassutaat ersersinngilaa. Sulisut piffissani aaliangersimasuni sulisut aaliangersimakannertaraluartut nikerarpallaannginnerat titartakkami aamma takuneqarsinnaavoq.

Titartagaq 6.1. Sulisinnaasut sulisunut suliffissaaleqisunullu immikkoortillugit

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNSTK1>

Takussutissiami 6.1-mi innuttaasut najugaqavissut sulisut suliffissaaleqisullu qanoq inissisimanerat takuneqarsinnaavoq. Inuusuttut ilinniartut saniatigut suliffeqanngitsut suliffeqanngitsutut nalunaarsimanerat aamma erninnermut tunngatillugu sulinngiffeqarnerit taakkununga ilanngunneqartarnerat nalunaarsuinnermi inuusuttut amerlasuut suliffeqannginnerannik pissutaaqataavoq. Aammattaaq maluginiaqquneqarpoq ukioqqortunerusut amerlasuut sulisinnaasunut ilanngunneqanngitsut. Sulisut 35-it 39-illu akornanni ukiullit amerlanerpaajupput, taamatut ukiullit 83 procentii sulisartut imaluunniit suliffissaaleqisutut nalunaarsimasuupput. 2012-mi nunaqavissut sulisartut 18-nit 64-nut ukiullit qaammammut 74 procentii sulisinnaasuupput.

Takussutissiaq 6.1. 2012-mi sulisinnaasut aamma nunaqavissut

	Qaammammut sulisinnaasut agguaqatigiissillugu amerlassusaat	Qaammammut sulisinnaanngitsut agguaqatigiissillugu amerlassusaat	Nunaqavissut tamakkerlugit
Katillugit (18-64-nik ukiullit)	26.994	9.438	36.432
18-19-nik ukiullit	836	927	1.763
20-24-nik ukiullit	2.863	1.615	4.478
25-29-nik ukiullit	2.781	1.098	3.879
30-34-nik ukiullit	2.880	748	3.628
35-39-nik ukiullit	2.514	527	3.041
40-44-nik ukiullit	3.149	673	3.822
45-49-nik ukiullit	4.369	1.028	5.397
50-54-nik ukiullit	3.597	1.006	4.603
55-59-nik ukiullit	2.478	956	3.434
60-64-nik ukiullit	26.994	9.438	36.432

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNSTK1>

7. Piginnaanngorsaqqinneq

Piginnaanngorsaqqinneq

Inuit nalinginnaasunik atugassaqartitaallutik sulisinnaanngitsut imaluunniit ilinniagaqarsinnaanngitsut piginnaanngorsaqqinnissaat siunertaralugu ikiorserneqarnissamik neqeroorutaavoq. Inuit pineqartut tassaapput peqqissutsimikkut isumaginninnikkulluunniit peqquteqartumik sulisinnaanermikkut killeqalersimasut.

Piareersarfiit

Illoqarfinni tamani Piareersarfeqarpoq siunnersuisarfiusunik aamma atuagarsornermik qaffassaaffiusunik.

Inuit, piginnaasariaqakkanik amigaateqarneq pissutaalluni inuussutissarsiutinik ilinniartitaanermut isersinnaanngitsut Piareersarfinni karakterinik qaffarsaanissaminnik periarfissaqarput.

Piginnaanngorsaqqinneq aamma Piareersarfiit pillugit paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.sullissivik.gl

8. Sulinermi ajoqusernerit aamma sullivinni pissutsit

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik

Kalaallit Nunaanni sullivinni avatangiisit danskit naalagaaffiata oqaasissaqarfigaa, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik sullivinni avatangiisinik tunngasunut oqartussaavoq.

Lovbekendtgørelse nr. 1048 af 25. oktober 2005-meersoq tunngavigalugu Kalaallit Nunaat nammineq sullivinni avatangiisinut inatsiseqarpoq. Sullivinni avatangiisinut inatsit nunami sulinermut, killeqartumillu timmisartuussinermut, imarsiornermut aamma aalisarnermut tunngavoq. Sullivinnik nakkutilliisoqarfiup siunertaraa Kalaallit Nunaanni toqqissisimasumik peqqinnartumillu sullivinni avatangiiseqarnissamut peqataanissaq, makkunannga iliuuseqarnikkut:

- Suliffeqarfinnik pimoorussilluni nakkutillineq
- Anguniagaqarluni iluarsinerit
- Paasissutissiineq

Kalaallit Nunaanni Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit

Kalaallit Nunaanni Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit siunertaraat sullivinni pissutsit isumannaatsuunissaannik peqqinnartuunissaannillu ilisimalluagassanik siammarterineq aammalu suliffeqarnermi illuatungeriit anguniakkamut sunnuteqaaqataanissaat. 2011-mi taaguut ”Suliffigissaasut” allanngorpoq ima ”Suliffigissaaneq pillugu siunnersuisoqatigiit”, taaguut ataatsimiititaliap atuuffiit qallunaatullu taaguutaanut nassuiaasunngortillugu.

Sullivimmi pissutsit pillugit ilinniartitaaneq

Sullivimmi pissutsit pillugit ilinniartitaanerit Sullivinnik

Nakkutilliisoqarfimmit aaqqissuunneqartarput, ilinniartitaaneq pineqartoq

Inatsisitigut piumasaqaatigineqarpoq. Sullivimmi pissutsit pillugit ilinniarnermut 37 tiimit atorneqartarput.

Suliffeqarfinnut qulinik sinnerlugilluunniit sulisulinnut sillimaniarnermut sinniisoqarnissaa piumasaqaataavoq, sinniisut Sullivimmi pissutsit pillugit ilinniarsimasuusussaapput. Sulliviit sulisullit, tassani sulisut amerlassusaat apeqqutaatinnagu, naliliinissaat januar 2009 aallarnerfigalugu piumasaqaataalerpoq, Sullivinni pissutsit pillugit ilinniartitaanermit naliliinissamut sakkussanik pissarsisoqartarpoq.

Takussutissiaq 8.1. Sulinermit avatangiisit pillugit pikkorissartitsinerit ingerlanneqarsimasut

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pikkorissartitsinerit katillugit	18	15	20	18	17	18	19	16	16	15	16	15	15
Pikkorissartitsinerit kalaallisut ingerlanneqartut	10	9	12	11	9	7	7	8	8	9	10	9	9
Pikkorissartitsinerit qallunaatut ingerlanneqartut	8	6	8	7	8	11	12	8	8	6	6	7	6
Pikkorissartut katillugit	272	195	314	259	270	246	301	262	246	255	242	234	.
Pikkorissartitsinerit kalaallisut ingerlanneqartut	150	123	206	166	154	109	198	144	123	153	143	136	.
Pikkorissartitsinerit qallunaatut ingerlanneqartut	122	72	108	93	116	137	103	118	123	102	99	98	.

Najoqqutaq: Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik

Sulitilluni ajutoornerit

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut taamaallaat nunami ajoqusernerit

nalunaarutigineqartussaapput. Imarsiornermi, aalisarnermi, silaannakkut angallassinermi qillerinernilu ajoqusertoqartillugu Sullivinnik

Nakkutilliisoqarfimmut pineqartut nalunaartussaataangillat.

Sulitilluni ajoquserneq pillugu malittarisassat *Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 401 af 24. juni 1986-imeersumi* takuneqarsinnaapput.

Sulitilluni ajutoornerit sulisillunilu elektroniskimik tunngaveqartumik ajoqusersimanermik nalunaarutiginninnissaq 2009-p aallartinneraniilli periarfissanngorpoq nittartagaq www.anmeld.gl aqqutigalugu.

Takussutissiaq 8.2. Kalaallit Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut sulilluni ajutoornerit nalunaarutigineqartut ajuqusernerup suuneranut agguataarlugit

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Katillugit	216	245	258	299	334	343	297	287	350	458	587
Toqusut	2	2	-	2	4	0	2	0	1	1	0
Avataajarnerit	1	1	1	1	5	4	3	1	5	4	0
Saarnnginit napinerit	24	22	36	32	31	35	28	29	44	47	90
Pilluttoornerit il.il.	60	63	69	89	111	123	87	58	68	107	206
Ikilernerit	49	60	46	66	75	79	63	52	55	88	121
Uunerit	8	-	5	6	9	5	3	2	3	8	15
Ilukkut ajutoornerit	18	36	42	51	41	55	41	25	51	76	56
Seersitsinerit	2	2	3	3	7	4	4	7	4	5	0
Toqunartunik najuussinerit	-	5	1	2	0	10	4	0	41	1	21
Paasissutissiinngillat / allat	52	54	55	47	51	28	62	113	78	121	78

Najoqqutaq: Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik

Nittartakkat takuneqarsinnaasut:

Paasisaqarnerorusukkuit nittartagaq una takuuk: www.at.gl

Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Isumaannaariffik pillugu Sullissivik

nittartakkani ukunani sukumiinerusumik takuuk: www.naalakkersuisut.gl

1. Periuseq

Suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissat Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersittagai tamarmik nunani tamalaani ILO-mi nassuiaassutigineqartunik malittarisassanillu tunngaveqarluni suliaapput, paasissutissat pineqartut tassaapput; sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissat, suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat aamma sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat. Kisitsisitigut paasissutisseeriaatsit ILO-mi ataqatigiissillugit assigiimmillu tunngavilerlugit suliarineqartarput taamaalillunilu suliffeqarnermi pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissat ataqatigiissumik suliaallutik.

2. Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissat

Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissani najoqqutat

Sulinerit pillugit kisitsisitigut paasissutissanut suliffeqarfiit Akileraartarnermut Pisortaqarfimmut qaammammut nalunaarutigisartagaat aamma qaammammut erseqqissaassutigisartagaat sukumiisut tunngaviunerpaajupput. Qaammammut nassuiaatini sukumiisuni nalunaartutigineqartarput suliffeqarfiit ataasiakkaarlutik qaammammut aningaasarsissutigittagaat, soorlu makku; akileraarutit aamma sulisoqarnermut akitsuutit. Aningaasarsiat akileraarutillu suliffeqarfinnit sulisunut ataasiakkaanut qaammammut erseqqissaanerni sukumiisuni immikkoortiterneqartarput. Qaammammut nassuiaatit sukumiisut suliffeqarfinnut tunngasunik paasissutissanik imaqtartut qaammammut erseqqissaanerit sukumiisut inunnut tunngasunik paasissutissanik imaqtarput. Qaammammut nassuiaat sukumiisoq aamma qaammammut erseqqissaat sukumiisoq imminnut qanittuararsuarnik paasissutissaqtarput.

Najoqqutani qulaani taaneqartuni sulisartut tamakkerneqanngillat, ilaatigut namminersorlutik suliffeqarfiuteqartut aamma Danmarkimi suliffeqarfinni nalunaarsimasuni sulisartut najoqqutani ilanngunneqarsimanngillat. A isertitani paasissutissat malillugit sulisimasut ilanngunneqartarput taakku saniatigut Naatsorsueqqissaartarfimmi akileraartarnermut immineerluni immersugassat malillugit isertitat inunnut tunngassuteqartut suliarinerineqarnerini ilanngunneqartarput.

Sulinerit qaammammut nalussuiaatini nalinginnaasuni sukumiisunilu ilanngunneqarsimanngitsut paasissutissanut ilanngunniarlugit kommunit najukkani suliffissarsiuusisarfii suliffissarsiortunut nalunaarsuiffii atorneqarput.

Sulisitsisut sulisullu suliaqarfinni sorlarni inissisimanerat paasiniaarlugu Inuussutissarsiummik Ingerlataqartunik Nalunaarsuiffik (IIN) atorneqartarpoq. IIN-imi suliffeqarfiit suliaqarfinnut immikkoortiterneqartarput, immikkoortiterinnermi suliffiit annerusumik suliaqarfigisaanut inissinneqartarput. Saqqummersitsisarnerni siullerni

suliaqarfiit immikkoortitigaanerat sulineranut
atuutiinnarneqartarsimagaluartoq maanna paasissutissani suliaqarfinnut
immikkoortersimanerat malillugi ingerlanneqarpoq. Tamanna pissutaalluni
paasissutissani suliaqarfinnut immikkoortiterinerit IIN-ilu
assigiinngissinnaapput. Assersuutigalugu suliffeqarfiit anginerusut ingammik
aalisarnermik suliaqartut, tassa toqqaanartumik
toqqaananngikkaluartumilluunniit aalisartunik sulisoqartut IIN-imi
suliaqarfinnut assigiinngitsunut inissinneqartarsimanerat. Taamaasilluni
suliaqarfik Aalisarnek ikippallaanik sulisulerneqartarsimavoq, akerlianillu
suliaqarfiit allat soorlu Niuerneq suliffissuaqarnerlu sulisunik
amerlanaarivallaartarsimaneq taamaaliornermut pissutaapput.
Allanngortiterinermi suliffeqarfiit suliaqarfiinut immikkortiterneqarput,
tamatunga kinguneraa assersuutigalugu suliaqarfinni “Aalisarnek, piniarneq
nunalerinerlu” sulisut ikiliartornerat, taakkununga aalisakkerivinni,
tusaasuivinni aamma toqoraavinni sulisut siullerni
ilanngunneqartaraluarmata. “Aatsitassalerinermik” suliaqartunut
aatsitassarsiorfinni sulisut saniatigut aatsitassarsiornermik toqqaannartumik
suliallit ujarassiuut ilanngunneqartalerput.

Najugaqavissut Naatsorsueqqissaartarfimmi innuttaasunik allattuiffik
malillugu aaliangerneqartarput. Innuttaasuni allattuiffik atorlugu
assersuutigalugu najugaqarfinnut, ukioqqortussutsinut aamma suaassutsinut
paasissutissat, sulineranut ilanngunneqartarput.

Pisortaqarfinni sulineranut tunngatillugu kommunit isumaginninnermut
tunniuttagaanut Naatsorsueqqissaartarfimmi nalunaarsuiffik
najoqqutarilluarneqarpoq. Qaammammuk sukumiisumik erseqqissaanerni
kommunini sulinermit akiliutigineqarsimasut ersersinneqartarput
akiliutigineqarsimasullu sulisimanermut attuummassuteqanngitsut soorlu
utoqqalinersiat aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit nalunaarsuiffik
atorlugu immikkoortinneqarsinnaapput.

3. Suliffeqarnermi pissutsit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarnerat nalunaarsuinermit periutsit

**Suliffeqarnermi pissutsit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarnerat
aamma nalunaarsuinermit periutsit**

ILO-p naatsorsueqqissaarnermut allaffianit periutsit nassuiaasiorneqarlutillu
maleruagassiorneqarsimasut tunngaviginerullugit nalunaarsuisoqarpoq.
Paasissutissat pigineqartut apeqqutaallutik nunani tamalaani periutsit
malinneqartarput.

Sulineq ILO-mit naatsumik ima nassuiarneqarpoq; piffissami
naatsorsuiffiusumi sivikinnerpaamik akunnermik ataatsimik *sulineq*. Kisianni
piffissaq naatsorsuiffiusoq erseqqissumik nassuiarneqanngilaq, piffissalli
naatsuunissaa, tassa ullormik ataatsimik imaluunniit sapaatip akunneranik
sivisissuseqarnissaa innersuussutigineqarpoq. Aammattaaq sulisinnaasut,
nunami pineqartumi pissutsit tunngavigalugit, ukiukinnerpaaffeqarnissaat

ILO-mit innersuussutigineqarpoq. Akerlianilli ukioqqortunerpaaffissamut tunngatillugu innersuussisoqartoqanngilaq.

Naatsorsueqqissaartarfimmi, qaammammoortumik aningaasarsiat pillugit nalunaarsuutini (akunnermut nalunaarsuutiniunngitsoq), najoqqutarineqartuni ILO-p nassuiaatai naleqqutinnngillat, taamaattumik Kalaallit Nunaanni sulinermut tunngasunik nassuiaatit naleqqussartariaqarsimapput. Kalaallit Nunaanni sulinermut tunngasunik nassuiaasiornert ILO-mut sulinermut tunngasunik nassuiaasiornermut sapinngisaq tamaat assingutinniarneqarsimapput.

Paasissutissani atorneqartuni piffissaq naatsorsuiffiusoq qaammat ataasiuvoq, ILO-mit innersuussutigineqartumit takineruvoq tassa ILO-mit ulloq ataaseq imaluunniit sapaatip akunnera ataaseq innersuussutigineqarmata. Piffissap naatsorsuiffiup sivilunerunerata sunniinera annikillisinniarlugu, ILO-mit akunneq ataaseq sulinertut naatsorsuummut piumasaqaat sivitsorneqartariaqarsimavoq. Aammattaaq piffissaq isertitanut tunngaviusoq paasissutissanut ilaanngimmat sulinermi piffissaq atorneqartoq isertitallu naatsorsornissaannut nassuiaasiortoqartariaqarsimavoq.

Qaammatip ataatsip iluani minnerpaamik ulloq ataaseq sulisimagaanni sulisimasutut naatsorsuutigineqassaaq. Akunnerit arfineq pingasut, sapaatit akunneri tallimat ingerlaneranni qaammammi ullut suliffiusut 20-iuppata ullormut 0,4 tiimit piffissami naatsorsuiffiusumi suliffigisimasariassallutik, taamatullu sapaatit akunneri marluk pineqarpata akunnerit marluk suliffigisimasariassallutik. Naatsorsuinerit SIK-mi aningaasarsiat minnerpaartaat tunngavigineqarput, pineqartuni aningaasarsiakinnerpaat amerlanerunissaat naatsorsuutigineqarmat. Tunngavilersuutit malillugit Naatsorsueqqissaartarfiup sulisumut nassuiaatai ukuupput:

- Ukiup naanerani inuk 15-nik ukioqalernikuusimassaaq
- Qaammammi pineqartumi inuk isertitaqarluni sulisimassaaq imaluunniit suliffeqarnermut tunngasumik isertitaqarsimassaaq (tunisineri isertitat imaluunniit suliffeqarfiutimini "isertitai")
- SIK-ip Naalakkersuisullu isumaqatigiissutaat atuuttoq malillugu ilinniarsimanngitsut aningaasarsiassaas mikinerpaaq akunnerit 8-it isertitsissutigisimassavaa minnerpaamik tiimimut aningaasarsiarineqarsinaasut.

Paasissutissat nalunaarutini tunngavigineqartut allaffissornermi pilersinneqarsimapput, taamaattumik kisitsisitigut paasissutissiornermi amigaateqarsinnaassarput. Assersuutigalugu akileraarnissamut tunngatillugu junimi imaluunniit decemberimi aningaasarsisitsisimanerup nalunaarutigineqarsimanera allaffissornermi apeqqutaavallaanngilaq, kisianni kisitsisitigut paasissutissiornermi pingaartorujussuuvoq piffissaq eqqortoq nalunaarutigissallugu. Nalunaarusiornermi pitsaassutsit paasissutissatullu atornissaanut tulluarnernannik nalilersuineq pingaartorujussuuvoq. Paasissutissat nalilersuineri tunngasut tulluutumi eqqartorneqarput.

Isertitat sulinermi isertitaasimanersut imaluunniit sulinngikkaluarluni isertitaasimanersut qaammatikkaartumik nalunaarsuutini takuneqarsinnaanngillat. Isumaginninnermut tunniuttakkanik pisartagallit pillugit Naatsorsueqqissaartarfimmi allattuiffik atorlugu isumaginninnermik pisartagallit qaammatikkaarlugit misissuiffigineqartarput. Isumaginninnermut tunniuttakkanik pisartagallit kommuniinut immikkoortiterneqarput, isertitaanullu immikkoortinneqarsimallutik.

Suliaqarfinni allani sulisimaneq pissutaannani akileraatutit A-nik akiliisimasut, qulaani pineqartunut assingupput. Suliaqarfinni allani ajornartorsiummut assingusut naapitassaasarpur, isertitat A-t sulinernut tunngatinneqanngitsut akiliutigineqartarlutik. Inuit sulinngitsut suliaqarfinnit ikiuutsinik pisimasut amerlassusaat eqqarsaatigalugu sulisimasut amerlassusaat minnerpaaffissaminniissimanissaat ilimanarmat, utoqqalinersiaqartitsiviit aamma napparsimalernissamut inuunermullu sillimmasiisarfiit naatsorsuinnermut ilanngunneqanngillat.

Sulinernut tunngatillugu qaammatit arlallit ingerlaneranni immikkut isertitat – ass. feriarnissamut aningaasarsiat aamma immikkut angusaqarsimanermit aningaasarsiat – pillugit paasiniaaneq annertoq pisimavoq. Paasilluarumallugu inuup pineqartup ukiumi pineqartumi qaammatit suliffigisimasai tamakkerlugit misissuiffigineqarsimapput.

Nalunaarsuutini misissuineq qulaani pisoq pereermat nalunaarsuutillu Naatsorsueqqissartarfiup inuuttaasut pillugit nalunaarsuiffianut ataatsimut ingerlanneqareermata, taamatullu nalunaarsuutit innuttaasunut najugaqavissunut 14-ileereersimasunut killilernerqareermata, nalunaarsuutit Naatsorsueqqissaartarfiup isertitat pillugit nalunaarsuiffianut ataatsimut ingerlanneqarput. Tamanna pivoq, sulineq qaammammut nassuiaatini aamma qaammammut nassuiaatini sukumiisuni erseqqissarneqanngitsut naatsorsukkanut ilanngunniarlugit. Sulinermit tassani inuit pineqartut tassaapput:

- Nalunaarsuiffimmi qulaani misissuineq malillugu pilersitaasumi inuk utaqqisaannaagallartumik sulineq pillugu sivisunerpaamik qaammatini arfinilinni sulisutut nalunaarsimasoq.
- Inuk isertitanut nalunaarsuiffimmi annertuumik (isertitat pillugit kisitsisinik paasissutissani isertitat ataatsimoortinneqarneranni deciilit nassuiaataat malillugit) A-malillugu isertitalittut nalunaarsimasuussaaq imaluunniit suliffiutimini annertuumik isertitaqarsimassalluni, siornatigut qaammammut nassuiaatit malillugit nalunaarsorsimanngitsumik (akissarsiaanngitsutut kingusinnerusukkulluunniit sulinermit tunngassuteqanngitsutut isertitatut). Qaqugu isertitat ”annertuut” pineqartut qaammatit amerlassusaat tunngavigalugit killissarinerat allanngorartinneqassaaq, inuk pineqartoq sulisutut imaluunniit suliffissarsiortutut nalunaarsoriigaasimappat.
- Inuk qaammatini arlalinni suliffissarsiortutut nalunaarsortittartoq sulisutut isiginiarneqarsinnaanngilaq (tamanna kisimi

inuussutissarsiummik aalajangersimasumik ingerlatsisutut
nalunaarsorsimanngitsumut atuuppoq).

2012-mi inuussutissarsiummik aalajangersimasumik ingerlatsisutut
nalunaarsorsimanngitsutut sulisut agguaqatigiissillugu qaammammi
ataatsimi 1.188-iupput, taakkunannga 569-it akissarsialiullutik 619-illu
namminersortuullutik. Isertitanummi nalunaarsuiffimmi
paasissutissaqanngilaq, sulisitsisuni kikkunni isertitat A-tut
katersugaasimanersut, taamaattumik inuutissarsi-ummik
aalajangersimasumik ingerlatsisutut nalunaarsorsimanngitsut akissarsiallit
inuussutissarsiutini aalajangersimasuni "Ilisimaneqanngitsutut"
qulequtsikkamik nalunaarsorneqarput. Suliffeqarfinni namminersortuni
inuussutissarsiummik aalajangersimasumik ingerlatsisutut
nalunaarsorsimanngitsut suliffeqarfiup (IIN-normua) atorlugu
inissinneqarput. Suliffeqarfiit namminersortut suliffeqarfiup normuanik
nalunaagaqarsimatinnagit, pineqartup nammineerluni nalunaarsuiner
tunisineq nalunaarsimappagu sulineq inuussutissarsiummut "Aalisar
neq, piniarneq nunalerinerlu" inissinneqartarpoq imaluunniit inuussutissarsiut
"Ilisimaneqanngitsut", taamatullu suliffeqarfiup normuanik
nalunaarsimasoqanngippat imaluunniit nammineerluni nalunaarsuiffimmi
tunisiner
mik nalunaartoqarsimanngippat.

Taakku kingunerisaanik inuit tunngavigalugit allattuiffiit pilersinneqarput.
Allattuiffiup taassuma imarivai: isertitat, akileraarutit, suliffeqarfiit,
suaaassuseq, ukioqqortussuseq, najugaqarfik kiisalu sulisup pingaarnertut
suliffigineraa imaluunniit saniatigooralugu suliffigineraa. Inuup suliffia
pingaarneq tassaavoq qaammammi pineqartumi suliffik
aningsarsiorfiginerpaasimasaq, taassuma saniatigut suliffiit
saniatigooralugu suliffiupput.

4. Suliner mut kisitsisitigut paasissutissani najoqqutat kukkusut

**Suliner
mut kisitsisitigut paasissutissani najoqqutat kukkusut**
Nalunaarsuiffiit allaffissornermik tunuliaqutaqarnerat pissutaalluni
ilimanarluarsinnaavoq najoqqutat ilaat kukkuneqarsimanissaat. Kukkunerit
pingaarnersaat nassuiaassutiineqassapput.

Sulisitsisut qaammammut akissarsianik allanillu nalunaarutiginnittarnerat
kisitsisitigut paasissutissiormik tunngaviugajuttarmat, taakku
pitsaassusaat apeqqutaasorujussuusarput. Suliffeqarfiit ataasiakkaat
aningsarsisitsiner
mik nalunaarutaasa piffissalersorneri
nalorninar
toqarsinnaapput naatsorsuiner
mut sunniuteqarsinnaallutik.
Nalunaarsuiffik pilersinneqaler
mat ajornartorsiut taanna
sammineqangaatsiarpoq tamanna immikkoortumi paasissutissat
nalilersornerini allaaserineqarpoq. Akissarsiat immikkuullarissut suliner
nut tunngasut paasiniarlugit piffissaq annertoq ator
neqarpoq, akissarsiat
immikkuullarissut tassaapput feriarnermi aningsarsiat aamma aningsaat

immikkut ajunngittorsiat. Paasissutissat annertussusaat aamma paasiuminaannerat pissutaalluni akissarsiat immikkuullarissut paasinngitsoorneqarsimasinnaapput najoqqutatullu kukkusutut nalunaarutigineqarsinnaapput.

Isumaginninnermut tunniuttakkanik pisartagallit pillugit nalunaarsuiffimmi assingusumik ajornartorsiuteqartoqarpoq. Kommunit isumaginninnermut tunngatillugu akiliisarnerni nalunaarsuinerni sulinnermut akiliisarnermut assingusumik ajornartorsiuteqarpoq. Isumaginninnermut tunniuttakkanut qaammatit nalunaarsuiffiusut sunniuteqanngitsoorsinnaapput, tunniuttakkat nalunaarutigineqarsimasut qaammatit arlaliugaluartut nalunaarsuiffimmi ataatsimiissinnaannerat pissutaalluni. Ajornartorsiut taannarpiaq pillugu paasissutissat nalilersorluarneqaraluartut paasissutissat nalunarpallaarnerat pissutaalluni najoqqutat kukkuneqarsinnaapput.

Pisortat suliffeqarfiutaat anginerpaat tassaasut Namminersorlutik Oqartussat aamma kommunit assigiinngitsunik makkuninnga suliffeqarfiuteqarput; ilinniartitsineq, peqqinnissaqarfik allaffissornerlu. Namminersorlutik Oqartussat kommunillu immikkut sulisitsisutut angisuuttut nalunaarsorneqarsimapput. Taamatut nalunaarsorneqarsimanerat pissutaalluni suliaqarfinnut assigiinngitsunut immikkoortinneqarsinnaanngillat. Taamaattumik Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu sulisut tamarmik *Pisortat allaffissornerannut* nalunaarsorneqartarput, tamanna pissutaalluni suliaqarfiit ass. *Ilinniartitsineq aamma Peqqinnissaqarfik* sulinerit pillugit paasissutissani ajoraluartumik soqutigineqanngitsutut ipput.

5. Suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani aamma sulisinnaasut pillugit paasissutissani najoqqutat

Suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani aamma sulisinnaasut pillugit paasissutissani najoqqutat

Suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissanut najoqqutat pingaarnarpaat tassaapput innuttaasut suliffissarsiorlutut najukkani suliffissarsiuussisarfinnut qaammammut nalunaartarneri. Suliffissarsiorfinnut suliffissarsiorlutut nalunaartarnerit amerlanerpaartaat kommuninit allaffissornikkut atortoq Winformatimut atorlugu nalunaarutigineqartarput, qaammatit tamaasa Naatsorsueqqissaartarfik paasissutissanik taakkuninnga Winformatikimit pisarpoq. Paasissutissat nunaqarfinneersut ilaannaat Winformatikimut nalunaarutigineqartarnerat pissutigalugu paasissutissat tamakkerniarlugit Naatsorsueqqissaartarfimmit nunaqarfinni allaffinnut piniartariaqartarpoq.

Inuk piffissami pineqartumi sulisimasutut nalunaarutigineqarsimappat ILO-mi malittarisassat malillugit pineqartoq suliffissaaleqisutut nalunaarutigineqarsinnaanngilaq. Taamaattumik, sulinerit pillugit allattuiffimmut qaammammi pineqartumi suliffissaaleqisutut nalunaarsimasut Naatsorsueqqissaartarfimmit immikkoortiterneqartarput.

Sulinermut nalunaarsuiffimmi sulisinnaasut paasiniarneqarsimapput, tassaasut inuit sulisartut immaqaluunniit suliffissaaleqisut.

Suliffissaaleqineq pillugu paasissutissani aamma sulisinnaasut pillugit paasissutissani najugaqavissut 18-niit 64-nut ukiullit najoqqutarineqarput, taakku Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasunut allattuiffia atorlugu immikkoortinneqartarput. Paasissutissat pingaaruteqartut allat, assersuutigalugu inuit najugaqarfiinut tunngasut, ukiuinut tunngasut aamma suaassusiinut tunngasut, kiisalu suliffissaaleqisut sulisinnaasullu nalunaarsuiffimmi aamma takuneqarsinnaapput.

6. Suliffissaaleqineq sulisinnaasullu pillugit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarneri nalunaarsuinermilu periutsit

Suliffissaaleqineq sulisinnaasullu pillugit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarneri nalunaarsuinermilu periutsit

ILO-p naatsorsueqqissaarnermut allaffianit periutsit nassuiaasiorneqarlutillu maleruagassiorneqarsimasut tunngaviginerullugit nalunaarsuisoqarpoq. Paasissutissat pigineqartut apeqqutaallutik nunani tamalaani periutsit malinneqartarput.

ILO-mit piumasaqaatigineqarput inuk suliffissaaleqisutut taaneqassappat ataatsikkut pingasunik eqquutsitsissasoq. ILO-p suliffissaaleqisoq pillugu nassuiaataani, suliffissaaleqisoq tassaavoq piffissami pineqartumi:

1. suliffeqanngitsoq,
2. suliffissarsiortutut nalunaarsimasoq aamma
3. sulinissamut piareersimasoq.

Piffissap pineqartup sivilissusissaa iluamik aalajangerneqarsimannigilaq, kisianni innersuussutigineqarpoq sivisuallaassanngitsoq, assersuutigalugu ulloq ataaseq imaluunniit sapaatip akunnera ataaseq. ILO-mit aamma innersuussutigineqarpoq sulisinnaasut eqqarsaatigalugit ukiukinnerpaaffeqarnissaat, nunami pissutsit tunngavigalugit suliffissaaleqisutut nalunaarutigineqarsimasut taakkununnga ilaapput. Akerlianilli ukioqqortunerpaaffissamik innersuussisoqartoqarsimannigilaq.

Paasissutissat allaffissornermik tunngaveqarluni suliaammata ILO-mit suliffissaaleqinermit piumasaqaatit malinneqanngillat. Taamaattumik paasissutissat suliarinerini, ILO-mit innersuussutigineqartut sapinngisaq tamaat eqqortinniarlugit, nassuiaatip nalimmassarnissaa pisariaqarsimavoq. Paasissutissat suliarinerini qaammammi pineqartumi suliffissaaleqisunut nassuiaatit uku piumasaqaatigineqarput. Inuk qaammammi pineqartumi:

1. suliffissaarsiuussisarfimmut suliffissarsiortutut nalunaarsimasaaq aamma

2. sulinerit pillugit nalunaarsuiffimmi suliffeqartutut nalunaarsimanngilaq.

Kalaalit Nunaanni najugaqavissut suliffissaaleqineq pillugu paasissutissanut aamma sulisinnaasunut najoqqutat nalilersoqqissaakat aamma innuttaasut assigiaartumik tunngavilersorneqarsimasut ilaapput, innuttaasut misissuiffigineqartut tunuliaqutaat aamma sumiissusaat misissuinnermi ilanngunneqarput.

Kisitisitigut paasissutissani inuit 18-niit 64-nut ukiullit pineqarput. Tassunga pissutaavoq 18-it inorlugit ukiullit aamma 64-it sinnerlugit ukiullit suliffissarsiortutut najukkani suliffissarsiorfinnut nalunaartartut akuttusoorujussueneri. Taamaattoqarneranut pissutaasagunarpoq inuit taamatut ukiullit isertitanut taarsiullugu ikiuutini pisinnaannginnerat, isertitanut taarsiullugu ikiorsiissutit suliffissarsiortutut nalunaarsukkanut tunngiunneqartarput. Kisitisitigut paasissutissat amigartut 18-nit ingorlugit ukiullit eqqarsaatigalugit aamma 64-it sinnerlugit ukiullit eqqarsaatigalugit pigineqarmata taakku ilanngunneqanngillat.

Suliffissaaleqisunut nalunaarsuiffik aamma sulisinnaasunut nalunaarsuiffik suliffeqarneq pillugu paasissutissat saniatigut inunnut paasissutissanik pingaarutilinnik imaqarput. Paasissutissat pineqartut tassaapput inuup ukioqqortussusaa, suaassusaa aamma sumi inunngorsimasuunera, paasissutissat taakku Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasut pillugit allattuiffianit ukiup pineqartup naanerani nalunaarutinit pineqartarput. Suliffissaaleqisoq nalunaarutigineqartarpoq najugaqarfiani, suliffissaaleqisutut nalunaarnermi sumiiffiup najugaqarfik assigisariaqanngilaa.

7. Suliffissaaleqineq suliffeqarnermilu pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissani najoqqutat kukkusut

Suliffissaaleqineq suliffeqarnermilu pissutsit pillugit kisitsisitigut paasissutissani najoqqutat kukkusut

Suliffissaaleqineq pillugu kisitsisitigut paasissutissat aamma sulisinnaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat ilimanarpoq ILO malillugu kukkusunik najoqqutaqarsimanissaat. Tulliuttuni najoqqutat kukkusut paasissutissiissutigineqassapput.

Inuit ilaat suliffissarsiortutut nalunaarsimanngikkaluartut sulilernissaminnillu piareersimanngitsut suliffissarsiortutut nalunaarsorneqartarput. Inuit pineqartut tassaapput karakteriminnik qaffassaaniarlutik pikkorissartut. Inuit sulilernissamut piareersimanngitsut aamma suliffissarsiortutut nalunaarsorneqartarput.

ILO malillugu suliffissaaleqisut ilaat arlaannik pissuteqarlutik suliffissarsiorfimmuut nalunaarneq ajorput. Suliffissarsiortutut nalunaartannginneq aningaasanik pissarsisinnaannginnermik pissuteqarsinnaavoq.

Suliffissarsiorfiit assigiinngitsut assigiinngitsumik nalunaarsueriaaseqarput. Immikkoortortaqarfinni suliffissaaleqisut assigiinnginnerat allaffissormermik pissuteqarsinnaavoq.

Kommunimi allaffissornermi assigiissaarinerit pissutaallutik suliffissaaleqisut piffissap ingerlanerani allanngorarsinnaapput, suliffissarsiorfinni nalunaarsuinerit allanngorarneri malillugit.

Suliffissaaleqisunik elektroniskimik nalunaarsuineq inuup suliassarimmanga najoqqutat kukkuneqarsimasinnaalluarput. Kisianni kukkunerit taammaattut annikitsuararsuupput.

Suliffissaaleqineq pillugu nalunaarsuiffinni najoqqutat kukkunertallit ilanngunneqartarput. Piffissami aaliangersimasumi suliffissaaleqisoq sulisimasutut nalunaarutigineqarsimappat sulinerit pillugit nalunaarsuiffimmi kukkusutut nalunaarutigineqassaaq. Sulisinnaasut nalunaarsuiffianni aamma taanna atuuppoq, sulinernik nalunaarsuiffinni najoqqutat kukkusut aamma suliffissaaleqinermut nalunaarsuiffinniittarput.

2012-mi najugaqavissut suliffii assigiinngitsunut pingaarutilinnut immikkoortillugit

Tabel 1. 2012-mi najugaqavissut suliffii assigiinngitsunut pingaarutilinnut immikkoortillugit

	Sivikinnerpaamik qaammat ataaseq sulinerit			Agguaqatigiissillugu qaammatit tamaasa sulinerit	
Nuna tamakkerlugit	Innuttaasut tamakkerlugit 42.855	Amerlassusaat 33.405	Pct. 78	Amerlassusaat 25.501	Pct. 60
	Kommunit				
Kommune Kujalleq	5.588	4.037	72	2.911	52
Kommuneqarfik Sermersooq	16.394	13.191	81	10.515	64
Qeqqata Kommunia	7.344	5.838	80	4.523	62
Qaasuitsup Kommunia	13.360	10.185	76	7.414	56
	Najugaqarfik				
Illoqarfinni	36.720	28.687	78	22.232	61
Nunaqarfinni	6.135	4.718	77	3.269	53
	Inunngorfik				
Kalaallit Nunaanni inunngornikut	38.012	29.276	77	21.779	57
Kalaallit Nunaata avataani inunngornikut	4.843	4.129	85	3.722	77
	Suaassuseq				
Angutit	22.838	18.462	81	14.240	62
Arnat	20.017	14.943	75	11.261	56
	Immikkoortortaqrarfiit				
Nanortalik	1.492	1.015	68	676	45
Qaqortoq	2.678	1.993	74	1.493	56
Narsaq	1.418	1.029	73	742	52
Paamiut	1.265	950	75	678	54
Nuuk	12.699	10.623	84	8.707	69
Maniitsoq	2.555	1.999	78	1.507	59
Sisimiut	4.789	3.839	80	3.015	63
Kangaatsiaq	886	610	69	391	44
Aasiaat	2.612	1.936	74	1.409	54
Qasigiannuguit	968	752	78	570	59
Ilulissat	3.766	2.978	79	2.273	60
Qeqertarsuaq	694	490	71	362	52
Uummannaq	1.766	1.443	82	1.068	61
Upernavik	2.063	1.561	76	1.085	53
Qaanaaq	605	415	69	256	42
Tasiilaq	2.062	1.359	66	941	46
Illoqortoormiut	331	223	67	154	47
	Ukioqqortussuseq				
15-19-nik ukiullit	4.044	2.540	63	1.109	27
20-24-nik ukiullit	4.478	3.806	85	2.390	53
25-29-nik ukiullit	3.879	3.397	88	2.438	63
30-34-nik ukiullit	3.628	3.241	89	2.613	72
35-39-nik ukiullit	3.041	2.781	92	2.323	76
40-44-nik ukiullit	3.822	3.462	91	2.877	75
45-49-nik ukiullit	5.397	4.750	88	4.000	74
50-54-nik ukiullit	4.603	3.951	86	3.304	72
55-59-nik ukiullit	3.434	2.742	80	2.302	67
60-64-nik ukiullit	2.295	1.548	68	1.257	55
64-it sinnerlugit ukiullit	4.074	901	22	548	14

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank/stat.gl/ARNBFB5> aamma <http://bank/stat.gl/ARNBFB6>

2008-2012-mi najugaqavissut qaammammi agguaqatigiissillugu suliffii suliaqarfinnut immikkoortillugit

Tabel 2. 2008-2012-mi najugaqavissut qaammammi agguaqatigiissillugu suliffii suliaqarfinnut immikkoortillugit

	2008	2009	2010	2011	2012
Tamakkerlutik	26.021	25.864	25.583	25.489	25.501
Aalisarnek, piniarneq nunalerinerlu	4.171	3.731	3.531	3.415	3.532
Aatsitassarsiornek	142	120	119	137	143
Suliffissuit	294	283	251	242	233
Nukissiuuteqarneq aamma erngup nukinga	406	411	423	410	390
Sanaartorneq sanaartorfigissaanerlu	2.052	2.064	1.958	1.872	1.952
Niuernek	3.171	3.094	3.016	3.009	3.086
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	776	754	769	785	756
Assartuineq	2.464	2.641	2.623	2.616	2.629
Sullivinnik kiffartuussineq	1.398	1.300	1.298	1.344	1.426
Pisortat allaffissornerat kiffartuussinerallu	9.657	9.973	10.044	10.052	9.804
Kiffartuussiviit allat	766	790	807	817	844
Nalunaarutigineqanngitsut	725	705	744	789	705

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank/stat.gl/ARNBFB3>

2012-mi najugaqavissut aningaasarsiaat, akileraarutaat suliffiilu suliaqarfinnut immikkoortillugit

Tabel 3. 2012-mi najugaqavissut aningaasarsiaat, akileraarutaat suliffiilu suliaqarfinnut immikkoortillugit

	Minnerpaamik qaammammi ataatsimi sulisimasut	Qaammammut sulisut amerlassusaat agguaqatigiissillugu	Suliaqarfinni pingaarnerni agguaqatigiissillugu qaammammut isertitat	Suliaqarfinni pingaarnerni agguaqatigiissillugu qaammammut akileraarutit
Tamakkerlutik	33.405	25.501	25.227	8.577
Aalisarnek, piniarneq nunalerinerlu	7.068	3.532	29.904	8.839
Aatsitassarsiornek	253	143	33.908	12.967
Suliffissuaqarneq	433	233	26.519	9.434
Nukissiuuteqarneq aamma erngu nukinga	543	390	27.879	10.089
Sanaartorneq sanaartorfigissaanerlu	3.026	1.952	27.796	10.067
Niuernek	5.933	3.086	16.944	5.487
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	1.770	756	15.704	5.104
Assartuineq	4.103	2.629	28.139	9.865
Sullivinnik kiffartuussineq	2.495	1.426	30.581	10.834
Pisortat allaffissornerat kiffartuussinerallu	14.218	9.804	23.955	8.271
Kiffartuussiviit allat	1.711	844	23.432	8.106
Nalunaarutigineqanngitsut	783	705	35.632	13.824

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank/stat.gl/ARNBFB31>

2012-mi najugaqavissut sulisut qaammammut amerlassuserisartagaat, kommuninut suliaqarfinnullu immikkoortillugit

Tabel 4. 2012-mi najugaqavissut sulisut qaammammut amerlassuserisartagaat, kommuninut suliaqarfinnullu immikkoortillugit

	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia
Tamakkerlutik	2.911	10.515	4.523	7.414
Aalisarnek, piniarnek nunalerinerlu	283	680	652	1.916
Aatsitassarsiornek	106	26	3	8
Suliffissuaqarneq	6	140	35	51
Nukissiuuteqarneq emgullu nukinga	52	141	49	148
Sanaartorneq sanaartorfigissaanerlu	224	850	463	412
Niuernek	363	1.170	627	926
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	98	315	111	232
Assartuineq	277	1.325	509	510
Sullivinnik kiffartuussineq	105	755	255	191
Pisortat allaffissornerat kiffartuussinerallu	1.238	4.206	1.593	2.766
Kiffartuussiviit allat	92	494	130	127
Nalunaarutigineqarsimanngitsut	66	412	96	126

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank/stat.gl/ARNBFB3>

2012-mi najugaqavissut suliffii aamma aningaasarsiaasa amerlassuserisartagaat, suaassutsinut suliaqarfinnullu immikkoortillugit

Tabel 5. 2012-mi najugaqavissut suliffii aamma aningaasarsiaasa amerlassuserisartagaat, suaassutsinut suliaqarfinnullu immikkoortillugit

	Agguaqatigiissillugu qaammammut sulisut amerlassuserisartagaat		Suliaqarfinni pingaarni agguaqatigiissillugu qaammammut aningaasarsiat (kroninngorlugit)	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
Tamakkerlugit	14.240	11.261	28.589	20.975
Aalisarnek, piniarnek nunalerinerlu	2.992	540	32.595	14.986
Aatsitassarsiornek	123	20	35.352	25.221
Suliffissuaqarneq	177	56	27.637	23.018
Nukissiuuteqarneq emgullu nukinga	330	60	28.536	24.295
Sanaartorneq sanaartorfigissaanerlu	1.803	150	28.476	19.606
Niuernek	1.561	1.525	19.982	13.833
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	362	394	17.941	13.645
Assartuineq	1.970	658	29.574	23.842
Sullivinnik kiffartuussineq	864	562	34.991	23.796
Pisortat allaffissornerat kiffartuussinerallu	3.188	6.616	26.645	22.659
Kiffartuussiviit allat	422	422	25.186	21.677
Nalunaarutigineqarsimanngitsut	447	258	39.837	28.353

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank/stat.gl/ARNBFB2>

2012-mi suliffissaaleqisut qaammammut agguaqatigiissillugu amerlassusaat immikkoortorta qarfinnut, najuga qarfinnut suaassusermullu immikkoortillugit

Tabel 6. 2012-mi suliffissaaleqisut qaammammut agguaqatigiissillugu amerlassusaat immikkoortorta qarfinnut, najuga qarfinnut suaassusermullu immikkoortillugit

	Tamakkerlugit			Illoqarfinni			Nunaqarfinni allanilu		
	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat
Nuna tamakkerlugu1	2.655	1.425	1.230	2.188	1.201	987	467	223	244
Nanortalik	128	83	45	84	52	31	45	31	14
Qaqortoq	201	119	82	197	117	80	4	2	2
Narsaq	104	69	35	102	68	34	2	1	1
Paamiut	90	55	35	87	54	34	3	2	1
Nuuk	537	297	240	521	288	233	16	9	7
Maniitsoq	146	80	66	120	67	53	26	13	13
Sisimut	218	109	109	194	94	100	24	14	9
Kangaatsiaq	125	65	61	56	29	27	70	36	34
Aasiaat	147	84	63	133	73	60	13	10	3
Qasigiannuguit	70	39	32	69	38	31	2	1	1
Ilulissat	185	92	93	169	86	83	17	6	11
Qeqertarsuaq	32	18	14	32	18	14	0	0	0
Uummannaq	101	50	50	61	33	28	40	18	22
Upernavik	171	72	99	67	39	28	104	34	71
Qaanaaq	76	40	36	67	36	32	8	4	4
Tasiilaq	286	134	152	192	91	102	94	43	51
Illoqqortoormiut	38	18	20	38	18	20	0	0	.

1. Immikkoortorta qarfiit avataanniittut ilanngullugit.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED3>

2012-mi agguaqatigiissillugu suliffissaaleqisut procentinngorlugit immikkoortorta qarfinnut suaassusermullu immikkoortillugit

Tabel 7. 2012-mi agguaqatigiissillugu suliffissaaleqisut procentinngorlugit immikkoortorta qarfinnut suaassusermullu immikkoortillugit

	Tamakkerlugit			Illoqarfiit			Nunaqarfiit allallu		
	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat	Tamak-kerlugit	Angutit	Arnat
Nuna tamakkerlugu1	9,8	9,6	10,2	9,4	9,4	9,3	12,9	10,2	17,0
Nanortalik	16,8	18,2	14,6	15,1	16,4	13,0	21,8	22,6	20,3
Qaqortoq	12,6	14,0	11,0	12,8	14,3	11,0	7,1	5,7	9,5
Narsaq	13,0	15,5	9,8	15,5	19,0	11,4	1,4	1,1	1,7
Paamiut	12,4	12,8	11,9	12,9	13,5	12,5	5,8	6,7	4,5
Nuuk	6,1	6,2	5,9	6,0	6,1	5,8	11,0	10,2	12,1
Maniitsoq	9,3	8,9	9,7	9,4	9,4	9,4	8,7	7,3	11,0
Sisimut	7,0	6,4	7,8	7,3	6,4	8,3	5,5	5,5	5,1
Kangaatsiaq	24,7	23,4	26,6	22,6	21,6	23,7	26,9	25,0	29,6
Aasiaat	9,9	10,0	9,7	9,4	9,1	9,7	18,3	25,6	9,4
Qasigiannuguit	11,3	11,5	11,4	11,8	11,8	11,7	6,3	5,6	6,7
Ilulissat	7,8	7,1	8,7	7,8	7,3	8,4	8,9	5,3	13,8
Qeqertarsuaq	8,6	9,1	8,0	9,0	9,5	8,3	0,0	0,0	0,0
Uummannaq	9,0	8,0	10,1	9,5	9,5	9,5	8,4	6,5	11,1
Upernavik	13,9	9,9	19,6	11,9	12,4	11,3	15,6	8,2	27,6
Qaanaaq	23,3	21,4	26,1	24,8	23,5	26,9	14,8	11,4	20,0
Tasiilaq	24,0	20,9	27,7	22,7	20,3	25,5	27,4	22,2	34,2
Illoqqortoormiut	20,5	18,4	23,0	21,0	19,1	23,0	0,0	0,0	.

1. Immikkoortorta qarfiit avataanniittut ilanngullugit.

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

2012-mi suliffissaaleqisut agguaqatigiissillugu qaammammut amerlassusaat najugaqarfinnut, suaassusermut ukioqqortussusermullu immikkoortillugit

Tabel 8. 2012-mi suliffissaaleqisut agguaqatigiissillugu qaammammut amerlassusaat najugaqarfinnut, suaassusermut ukioqqortussusermullu immikkoortillugit

Tamak- kerlugit	Katillugit	18-19-nik ukiullit	20-24-nik ukiullit	25-29-nik ukiullit	30-34-nik ukiullit	35-39-nik ukiullit	40-44-nik ukiullit	45-49-nik ukiullit	50-54-nik ukiullit	55-59-nik ukiullit	60-64-nik ukiullit
Najugaqarfigineqartut tamakkerlugit											
Katillugit	2.655	173	473	343	267	191	272	369	293	176	98
Angutit	1.425	91	230	171	136	98	148	190	181	116	64
Arnat	1.230	82	243	172	132	93	124	179	111	60	35
Illoqarfiit											
Katillugit	2.188	136	377	277	221	159	225	314	254	144	81
Angutit	1.201	72	193	141	114	83	126	165	157	98	54
Arnat	987	64	184	137	107	76	99	149	97	46	28
Nunaqarfiit allallu											
Katillugit	467	37	96	66	47	32	47	55	39	32	17
Angutit	223	19	37	31	22	16	22	25	25	18	10
Arnat	244	18	59	35	25	16	25	30	14	14	7

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED3>

2012-mi suliffissaaleqisut qaammammut amerlassusaat agguaqatigiissillugu procentinngorlugit najugaqarfinnut, suaassusermut ukiuinullu immikkoortillugit

Tabel 9. 2012-mi suliffissaaleqisut qaammammut amerlassusaat agguaqatigiissillugu procentinngorlugit najugaqarfinnut, suaassusermut ukiuinullu immikkoortillugit

	Katillugit	18-19-nik ukiullit	20-24-nik ukiullit	25-29-nik ukiullit	30-34-nik ukiullit	35-39-nik ukiullit	40-44-nik ukiullit	45-49-nik ukiullit	50-54-nik ukiullit	55-59-nik ukiullit	60-64-nik ukiullit
Najugaqarfiit tamakkerlugit											
Katillugit	9,8	20,7	16,5	12,3	9,3	7,6	8,6	8,4	8,1	7,1	6,4
Angutit	9,6	20,3	14,5	11,4	9,1	7,0	8,7	8,1	8,9	8,0	6,8
Arnat	10,2	21,2	19,1	13,4	9,6	8,3	8,5	8,9	7,1	5,9	6,0
Illoqarfiit											
Katillugit	9,4	19,3	15,4	11,6	8,8	7,3	8,3	8,3	8,1	6,8	6,1
Angutit	9,4	19,4	14,2	11,2	8,8	6,9	8,6	8,2	9,0	8,0	6,6
Arnat	9,3	19,2	16,8	12,1	8,8	7,8	7,9	8,3	6,9	5,1	5,3
Nunaqarfiit allallu											
Katillugit	12,9	28,5	23,2	17,1	12,8	9,7	10,9	9,6	8,8	9,0	8,9
Angutit	10,2	24,4	15,9	13,1	10,5	8,5	9,3	7,3	8,7	7,6	7,6
Arnat	17,0	34,0	32,8	23,5	15,8	11,1	12,9	13,2	9,1	12,0	11,9

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNLED4>

2012-mi najugaqavissut sulisinnaasut qaammammut agguaqatigiissillugu suaassusermut ukiuinullu immikkoortillugit

Tabel 10. 2012-mi najugaqavissut sulisinnaasut qaammammut agguaqatigiissillugu suaassusermut ukiuinullu immikkoortillugit

	Katillugit			Angutit			Arnat		
	Sulisinnaasut	Sulisinnaanngitsut	Innuttaasut katillugit	Sulisinnaasut	Sulisinnaanngitsut	Innuttaasut katillugit	Sulisinnaasut	Sulisinnaanngitsut	Innuttaasut katillugit
Tamakkerlugit	26.994	9.438	36.432	14.917	4.642	19.559	12.077	4.796	16.873
18-19-nik ukiullit	836	927	1.763	449	447	896	387	480	867
20-24-nik ukiullit	2.863	1.615	4.478	1.589	672	2.261	1.274	943	2.217
25-29-nik ukiullit	2.781	1.098	3.879	1.499	479	1.978	1.282	619	1.901
30-34-nik ukiullit	2.880	748	3.628	1.502	363	1.865	1.380	383	1.763
35-39-nik ukiullit	2.514	527	3.041	1.394	274	1.668	1.120	253	1.373
40-44-nik ukiullit	3.149	673	3.822	1.696	352	2.048	1.453	321	1.774
45-49-nik ukiullit	4.369	1.028	5.397	2.355	561	2.916	2.014	467	2.481
50-54-nik ukiullit	3.597	1.006	4.603	2.031	518	2.549	1.565	489	2.054
55-59-nik ukiullit	2.478	956	3.434	1.459	495	1.954	1.020	460	1.480
60-64-nik ukiullit	1.527	860	2.387	945	479	1.424	583	380	963

Najoqqutaq: Kisitsisaataasivik. <http://bank.stat.gl/ARNSTK1>

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

E-mail: stat@stat.gl

2014 ukiumoortumik paasissutissat

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

